

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

69. De irregularitate ex homicidio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

ta etiam grauiſſima, quæ non exprimuntur in iure, ſola pœnitentia delentur, vt probatur cap. ex tenore. & cap. quæſitum de temp. ordin. & ita Couar. & Nau. affirmarunt de peccato ſodomitico, quod iure non inducit irregularitatē. Nau. aut adfert quandam Bullam Grego. quæ potius videtur loqui in foro exteriori, & contra ſolos clericos, nec in occultis procedit. Aduerſe rufus, Nauarum huiusmodi irregularitatem inter eas numeraffe, quæ ſunt ex delicto, cum re vera non ſit, ſed ex defectu; quæ enim irregularitas naſcitur ex delicto, ſemper ex eo ſiue occulto, ſiue manifeſto procedit: nam propter delictum poſita eſt: at vero hæc non eſt ex delicto, cum, ſi occultum eſt, non oritur, ſed eſt ex infamia, & ſcandalo, quæ oriuntur ex notorietate delicti: ad iudicandum autem genus irregularitatis, conſiderare oportet id, vnde immediate procedit. Doctrina hæc communis eſt antiquorum: nam Innocen. cap. ſi celebriat. de de. excomm. miniſt. & ibi Panor. & cæteri, & Archidia. can. Apoſtolica. d. 56. expreſſe dixerunt hanc irregularitatem non eſſe propter delictum, ſed propter infamiam, vel ſcandalum, vnde Anton. Bur. cap. ex tenore. de temp. ordin. dicit hæc crimina inducere irregularitatem ex accidenti, nempe ex notorietate. Exiſtimat autem Episcopum cum ijs poſſe poſt pœnitentiam diſpenſare, ſicut ſupra diximus de infamibus, quod probatur cap. at ſi clerici. §. de adulterijs. de iudic.

De irregularitate ex homicidio.

CAPVT LXIX.

Obfcura eſt, & varia de irregularitate, quæ oritur ex homicidio tractatio, quam in vltimum locum ideo diſtuliſimus, quia partim ex defectu, partim ex delicto eſt, ijdemque ſunt ferè caſus, & eadem in vtraq; regulæ. Loquimur autem non de homicidio ſpiritali, quo anima occidi dicitur per peccatum, quia vita ſpiritali gratiæ priuatur, nec etiam de eo, quo occidere dicitur, qui odit, qui detrahit proximo, de quo homicidij genere agitur de pœn. d. i. can. homicidiorum. & can. nolite putare. & multis alijs canonibus; hæc enim homicidia non inducunt irregularitatem, de qua nunc agimus; nos vero tractamus de homicidio corporali, quo homo vita hæc ſenſibili priuatur, quædo interficitur: nomine autē homi-

cidij ad effectum irregularitatis intelligimus semper
 membri mutilatione, vt inferius declarabitur. Hoc ergo
 posito, duo quidem sunt sine vlla controuersia; vnum est,
 omne homicidium cum peccato fieri; aliquando enim licet
 occidere hominem, aliquando etiam non licet 23. q. 8. cas.
 homicidium 23. q. 4. can. illud. multisque canonibus id contra
 iudex enim & ministri eius iuste occidunt, & occidi faciunt
 malefactores, & in bello iusto miles iuste occidit hostem. An-
 ste etiam homo priuata auctoritate occidit hominem. Ergo
 homicidium iustum, & est homicidium iniustum. Al-
 terum est, ex vtroque homicidio oriri irregularitatem; qui
 iuste, & qui iniuste occidit, irregularis est, can. si quis videtur
 d. 50. hæc duo certa sunt, illud autem est controuersum, ad quod
 irregularitatis speciem hæc, quæ oritur ex homicidio, sit re-
 uocanda.

In primis Ioan. Ana. cap. vlt. de homic. tres distinguit ire-
 gularitatis species.

Vnam, quæ ex deformitate proprii corporis oritur.

Alteram, quæ ex deformitate corporis alieni, vt qui occidit
 mutilat, aut ad hæc consilium, vel auxilium præstat.

Tertiam, quæ est ex culpa, vt quando aliquis suspensus oc-
 lebrat.

Dicit ergo, homicidas repelli ab ordine propter horrorem,
 & scandalum, horror enim est, si ponat manus in sanguine
 Christi, qui effudit sanguinem hominis, iuxta hanc doctrinam
 irregularitas, quæ ex homicidio est, siue licito, siue illicito, non
 est ex delicto. Hoc idem senserat Innocen. cap. gaudemus, de
 diuort. vbi dicit, irregularitatem homicidij non esse positam
 propter peccatum, indeque esse, vt tam iustus, quam in iustis
 homicida sit irregularis, cui doctrinæ quidam antiqui adhe-
 serunt, eandem rationem irregularitatis in omni homicidio
 ponentes, & ita sentit Henr. Boic. cap. sicut dignum, de homici-
 num. 43. vbi statuit, homicidas ex facto voluntario indistinctum
 esse irregulares, tum propter horrorem, tum quia ordinem
 riguntur ad sacramentum Eucharistiæ, quod est sacramentum
 pacis: pax autem maxime contrariatur homicidio, & vide-
 tur hæc sententia. S. Thom. 1. 2. q. 20. art. 4. ad 4. vbi vtramque
 irregularitatem ad defectum sacramenti reducit.

Alij secundo loco distinguunt has irregularitates, & quæ ex
 homicidio illicito oritur, ad irregularitatem ex delicto reuocant;
 quæ verò ex licito homicidio est, ad horrorem, & scandalum,

hanc

hanc sententiam fecutus est Panorm. cap. gaudemus, de diuort. & videtur opinio Gloss. marg. 15. q. 1. can. vlt. cum alijs nonnullis. hi non videntur irregularitatem ex licito homicidio inter eas numerare; quæ sunt ex defectu.

Alij tertio loco distinguunt irregularitatem, quæ est ex homicidio iusto, & hanc inter eas, quæ ex defectu sunt, adnumerant; quæ vero ex illicito oritur, inter eas, quæ sunt ex delicto, ita sensit Præpos. can. 1. d. 30. nu. 8. & ca. miror, ead. d. vbi irregularitatem, quæ ex homicidio licito est, appellat ex defectu, & coniungit cum ea, quæ est ex bigamia, nec videtur hoc esse in re contrarium sententiæ præcedenti Panorm. nam per horrorem, & scandalum intellexit defectum, qui est causa horrores; nam corpore vitiatum etiam inducunt horrorem & scandalum; non tamen propterea irregularitas eorum definit esse ex defectu, consonat etiam doctrinæ ipsius cap. nisi cum pridem, de renunc. vbi distinguit irregularitatem in duo genera, nempe in eam, quæ ex defectu, & eam, quæ est ex delicto: cum igitur homicidium licitum non sit delictum, necesse est irregularitatem, quæ inde provenit, esse ex defectu; idque sensisse videntur, quotquot illam bimbrem diuisionem amplexi sunt. Pro huius difficultatis resolutione sit.

Prima propositio, irregularitas ex homicidio illicito, & iniusto dicenda est ex delicto, seu ex peccato, ita affirmant Panorm. cap. gaudemus de diuort. nu. 17. & Hostien. eodem cap. nu. 18. & Præp. can. 1. d. 31. & est multorum aliorum, quæ confirmatur ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. datur enim facultas Episcopis dispensandi in omnibus irregularitatibus ex delicto oculi prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario. Ergo quæ oritur ex homicidio voluntario illicito, est ex delicto: nam exceptio fit ab eodem genere.

Secunda propositio irregularitas, quæ oritur ex homicidio licito, dicenda est ex defectu. hæc etiam communis est, nam communis est diuisio in irregularitatem ex delicto, & ex defectu; cum autem hæc non sit ex delicto, consequitur eam esse ex defectu.

Tertia propositio, irregularitas huiusmodi dicenda est ex defectu sacramenti, hæc est. S. Tho. 1. 2. q. 20. ar. 5. ad 4. vbi expresse ad defectum sacramenti irregularitatem iudicis occidentis reducit, & Alex. Alen. 3. p. q. 34. nu. 2. art. 3. pro quo aduertit, Præpositum can. miror, d. 30. quatuor rationes collegisse ex Th. cologis, quibus defectum huius irregularitatis explicat.

Prima est. S. Thom. 2. 2. q. 64. art. 4. & sent. d. 25. q. 2. quod clerici sunt electi ad altaris ministerium, in quo repræsentatur passio Christi occisi, qui, cum pateretur, non cominabatur. Debent ergo ministri suum dominum imitari.

Secunda est eiusdem S. Tho. quia clericis committitur ministerium nouæ legis, in qua nulla pœna occisionis aut mutilationis determinatur.

Tertia ex Alex. Alen. 3. p. q. 34. m. 2. ar. 5. ministri nouæ legis debent esse ministri mansuetudinis, & dilectionis, ad alliciendo animos hominum ad bonum.

Quarta ex eodem, ministri nouæ legis sunt ministri sacramenti vnionis, & viuificationis; sacramentum enim altaris significat vnionem Ecclesiæ cum Christo, & viuificat summes, & participant. Qui ergo occidit, sacramentum vnionis, & viuificationis non repræsentat. Has quatuor rationes colligit Præposit. ex S. Tho. & Alexan. in homicida. Est ergo defectus significationis, mansuetudinis, & sacramenti: omnia autem hæc significantur voce hæc, ex defectu sacramenti, & Alexan. hanc irregularitatem ex defectu sacramenti appellat, & adnumerat cum bigamiæ irregularitate, quæ etiam est ex defectu sacramenti. Quidam ad defectum cuiusdam mansuetudinis reducunt, & hoc videtur conforme cap. interfecti. de homic. vbi huius vocabuli facta est mentio; duos enim latrones ad rei temporalis defensionem occidit quidam monachus, quem irregularem Papa declarat, quia inquit contra mansuetudinem Ecclesiasticam egit. Est ergo homicidij irregularitas ex defectu mansuetudinis, & hoc verum est: sed quia ultra mansuetudinis defectum, habet alios defectus, vti diximus, & omnes includuntur hac voce, sacramenti, ideo cum S. Thom. & Alexan. & alijs vsi sumus hoc nomine. Quod si obicias, homicidium, quod ex delicto est, habere eundem defectum, fateor, tamen habet ultra hoc delictum, & ab eo, quod grauius est, accipit denominationem: vbi verò culpa non est, manet solus defectus, & ideo nominatur irregularitas ex defectu mansuetudinis.

De irregularitate ex mutilatione.

CAPVT LXX.

Quantum ad irregularitatem contrahendam, parem fecerunt iura mutilationem homicidio, qui enim occidit au-

mutil-